

چراغ دل به نور جان بر افروخت

به نام آن که جان را فکرت آموخت

راهنمای ممیز

در سیستم مدیریت بهداشت،

ایمنی و محیط زیست

به انضمام آخرین ویرایش ISO14001:2015

مؤلفین:

مهندس محسن حسامی آرانی

(کارشناس ارشد مهندسی بهداشت محیط)

مهندس پیمان خالقی ده‌آبادی

(کارشناس مهندسی بهداشت حرفه‌ای)

مهندس غلامحسین حلوانی

(استادیار گروه مهندسی بهداشت حرفه‌ای دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد)

دکتر محمدتقی قانعیان

(دانشیار گروه مهندسی بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد)

عنوان و نام پدیدآور	راهنمای ممیزی در سیستم مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست: به انضمام آخرین ویرایش ISO14001:2015 / مولفین محسن حسامی آرائی
مشخصات نشر	تهران: انتشارات یاررس، آتارسبحان، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۱۱۶ ص:؛ جدول: ۵/۱۳ × ۵/۲۱ س.م.
شابک	978-600-8501-12-1
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	مولفین محسن حسامی آرائی، پیمان خالقی ده آبادی، غلامحسین حلوانی، محمدتقی قانعیان
موضوع	بهداشت صنعتی-مدیریت-استانداردها Industrial hygiene-Management- Standards
موضوع	بهداشت محیط زیست-مدیریت-ارزشیابی Environmental health-Management- Evaluation
موضوع	مدیریت محیط زیست -- استانداردها Standards -- Environmental management
موضوع	استاندارد ایزو ۱۴۰۰۱ ISO 14001 Standard
ناسه افزوده	حسامی آرائی، محسن، ۱۳۶۱ -
نسخه کنونی	HDV۲۶۱/۲ ۱۳۹۶
رده بندی	۶۵۸/۳۸۲
شماره کتابشناسی ملی	۴۷۵۰۷۵۳

۱. کتاب :	راهنمای ممیزی در سیستم مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست
مؤلفین:	حسامی، خالقی، حلوانی، قانعیان
ناشر:	انتشارات یاررس (با همکاری انتشارات آتارسبحان)
صفحه آرای و طرح بلد:	محمد ایمانی
نوبت و سال چاپ	اول / تابستان ۱۳۹۶
تیراژ:	۵۰۰ نسخه
چاپ:	سبحان
قیمت:	۹۲۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۸۵۰۱-۱۲-۱

www.asaresobhan.com
mail:Info@asaresobhan.com
asaresobhan2000@yahoo.com

مرکز پخش: انتشارات آتارسبحان و یاررس

تهران: میدان انقلاب، خیابان انقلاب، نرسیده به
خیابان ۱۲ فروردین، ساختمان ولی عصر (عج) پلاک
۱۳۱۴، طبقه دوم

تلفن: ۶۶۹۷۱۱۱۲ - ۶۶۹۷۱۰۴۰

بایید به حقوق دیگران احترام بگذاریم
دوست عزیز، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله مؤلف، مترجم و ناشر آن است. بکثرت و فروش آن به هر شکلی بدون اجازه از پدیدآورنده کاری غیراخلاقی، غیرقانونی و غیرشرعی و کسب درآمد از دسترنج دیگران است. نتیجه این عمل نادرست، موجب رواج بی اعتمادی در جامعه و بروز بی آمدهای ناکوار در زندگی و محیطی ناسالم برای خود و فرزندانمان می گردد.

فروشگاه

تمامی حقوق مادی و معنوی این اثر برای ناشر محفوظ می باشد.

تهران: میدان انقلاب، خیابان انقلاب، روبروی دبیرخانه
دانشگاه تهران، پاساژ کتابسرای اندیشه، کتابفروشی
آتارسبحان
تلفن: ۶۶۴۱۸۱۹۲

مقدمه

در طول سده‌های گذشته نیاکان ما در محیطی با ماهیتی طبیعی زندگی می‌کردند که در آن بقای افراد در گرو کاری بود که می‌توانستند با دست و پاهایشان انجام دهند. انسان در طول دوره تکامل خود راهی دراز را پیمود و به دنیایی مملو از امکانات پا نهاد که حاصل آن فناوری‌های مدرن امروزیست. از مهمترین پیامدهای ناخواسته در روند توسعه و پیشرفت‌های تکنولوژیکی در دوران اخیر، بروز عدم مطابقت‌ها و در نتیجه حوادث و سوانح بهداشتی، ایمنی و زیست محیطی می‌باشد این بحران آفرینی حاصل از اثرات سوء توسعه تکنولوژیکی به حدی رسید که این سوار بر کرات برای دانشمندان مطرح می‌شود که "آیا ما قربانی فرآیند توسعه نشده‌ایم؟"

امروزه در رویکرد پیگیری فرهنگ سازی ایمنی به جهت حفظ بهداشت، سلامتی و محیط زیست مورد توجه قرار گرفته است که با استفاده از ابزار و تکنیک‌های مختلف، کلیه ناسازگاری‌ها قبل از بالفعل شدن شناسایی، کنترل می‌گردد. با توجه به آنچه گفته شد جهت آگاهی از وضعیت موجود و سنجش پیشرفت‌های هر سازمان نسبت به دوره‌های قبل و نیز شناسایی نقاط ضعف و قوت و شناسایی و کنترل خطرات در قیاس با حوادث بهداشتی، ایمنی و زیست محیطی، روش‌های مختلفی وجود دارد که یکی از آنها ارزیابی می‌باشد بطوریکه در دیدگاه مدرن و پیشرفته ممیزی را بعنوان تأثیرگذارترین مبحث در فرآیند مدیریت ریسک بیان نموده‌اند که از بالاترین مقام سازمان تا کوچکترین فرآیند سازمان جهت مطابقت با اهداف و استانداردهای ملی و بین‌المللی مورد بررسی قرار داده و با توجه به داده‌های حاصل از بازنگری و مرور عملکرد، نیاز به بهبود مستمر را مشخص کرده و بر فرهنگ حرکت و پیشرفت در راستای اهداف HSE تأکید دارد.

با توجه به رشد توسعه حاصل از صنعتی شدن در ایران و اثرات مخرب بهداشتی و زیست محیطی حاصل از آن که علت اصلی آن عدم شناخت کامل از فرآیندهای صنعتی وارداتی می‌باشد بایستی فاصله بین استانداردها و حدود آستانه خطرات با آنچه در وضعیت موجود

مشاهده می‌شود کاهش یافته و بررسی تطابق لازم در این زمینه با بهره‌گیری از ابزار ممیزی انجام شود.

مطالب این کتاب حاصل تجربیات اثربخش نویسندگان می‌باشد که به منظور ارتقاء سطح آگاهی کارشناسان و متخصصان مهندسی بهداشت محیط و حرفه‌ای، محیط زیست و ایمنی شاغل در واحدهای HSE صنایع از مفاهیم و نحوه اجرای فرآیند ممیزی به عنوان یک ضرورت و در راستای بومی‌سازی فرآیند ممیزی در سازمان‌ها و صنایع به عنوان یک ابزار علمی و کاربردی گردآوری گردیده است. الگوهای کاربردی ممیزی مورد اشاره در این کتاب و نیز نمونه ممیزی‌های موجود در ضmann، نقش موثری در تسهیل ممیزی‌های داخلی و خارجی سازمان دارد.

در پایان لازم می‌دانم از کسانی که ما را در کلیه مراحل تهیه کتاب یاری رساندند تشکر و قدردانی نمایم.

فهرست مطالب

۷	فصل ۱: کلیات و اجراییات ممیزی
۸	بخش ۱: اصطلاحات و تعاریف
۱۳	بخش ۲: آشنایی با استانداردها
۱۳	استانداردهای ممیزی
۱۳	ISO 19011:2011
۱۳	ISO 9001
۱۴	ISO 14001:2015
۱۶	OHSAS 18001
۱۸	HS&MS
۲۰	بخش ۳: انواع ممیزی
۲۳	بخش ۴: فرایند مدیریت برنامه ممیزی
۲۵	نکات کلیدی در شروع ممیزی
۳۵	بخش ۵: اجرای ممیزی - نغلی در عرصه
۳۹	بخش ۶: فرآیند ممیزی خارجی
۳۹	مزایای اخذ گواهینامه‌های ایزو با استانداردهای بین‌المللی ایزو
۴۷	فصل ۲: ضوابط
۴۸	بخش ۱: نمونه فرم‌های ممیزی
۵۱	بخش ۲: آخرین ویرایش سیستم مدیریت محیط
۵۱	متن فارسی استاندارد سیستم مدیریت زیست محیطی
۵۱	ISO 14001:2015
۵۱	به همراه چک لیست ممیزی ISO 14001:2015
۵۵	۱. دامنه کاربرد
۵۶	۲. مراجع الزامی
۵۶	۳. واژگان و تعاریف
۶۴	۴. فضای سازمان
۶۷	۵. رهبری
۷۱	۶. طرح‌ریزی
۷۶	۷. پشتیبانی
۸۲	۸. عملیات
۸۶	۹. ارزیابی
۹۲	۱۰. بهبود
۹۳	ضمیمه ۳: نمونه ممیزی تکمیل شده
۱۱۴	ضمیمه ۴: نمونه سوالات مهم در چک لیست‌های بررسی ایمنی تجهیزات موثر در سازمان‌های ممیزی شونده
۱۱۶	ضمیمه ۵: نمونه کاربرگ شناسایی خطر بر اساس مشاغل صنعت نورد گرم